

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

**РЕЗЮМЕ НА ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ
НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ОКОЛНАТА
СРЕДА И ВОДИТЕ
КЪМ 30.06.2022 г.**

Министерството на околната среда и водите е структурирано в ЦА, ИАОС, 15 РИОСВ, 4 БД и 3 ДНП, като с пар. 7 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (обн., ДВ, бр. 20 от 11 март 2022 г.) Националният институт по метеорология и хидрология към министъра на образованието и науката преминава към министъра на околната среда и водите.

Политиките, осъществявани от МОСВ и неговите структури, са:

- Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда;
- Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост.

Функциите на министерството и звената, свързани с изпълнението на горепосочените политики, са представени в програмния бюджет на министерството в рамките на следните десет бюджетни програми:

- Бюджетна програма 1900.01.01 „Оценка, управление и опазване на водите на Република България“;
- Бюджетна програма 1900.01.02 „Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на почвите“;
- Бюджетна програма 1900.01.03 „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“;
- Бюджетна програма 1900.01.04 „Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси“;
- Бюджетна програма 1900.01.05 „Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите на контрол“;
- Бюджетна програма 1900.01.06 „Оценка и управление на въздействието върху околната среда“;
- Бюджетна програма 1900.01.07 „Управление на дейностите по изменение на климата“;
- Бюджетна програма 1900.02.01 „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“;
- Бюджетна програма 1900.03.01 „Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология“;
- Бюджетна програма 1900.04.00 „Администрация“.

В отчета е направен преглед на изпълнението на всяка бюджетна програма, като са описани степента на изпълнение на заложените в програмата цели, изпълнените дейности за предоставяне на съответните услуги по програмата, отчетени са проектите по програмата, заложените показатели за изпълнение и др.

Преглед на изпълнението на политиката в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда

Стратегическата цел на политиката е опазване, съхранение и увеличаване на природния капитал, подобряване на управлението на отпадъците, преход към ефективна кръгова и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика от гледна точка на използването на ресурсите и провеждане на устойчива политика за постигане на здравословна околна среда и защита на населението от свързани с околната среда въздействия.

В рамките на дейностите по прилагане на политиката по управление на водите се осъществява оперативно управление на водите на национално ниво и координация при оперативното управление на водите на басейново ниво, както и международно сътрудничество във връзка с прилагане на европейското законодателство. Извършените през отчетния период дейности са в изпълнение на разработените Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016-2021 г. и Национални програми за прилагането им в

изпълнение на изискванията на Рамковата директива за водите, разработените Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016-2021 г. в изпълнение на Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения и разработената Морска стратегия на Република България (МС) в изпълнение на Рамковата директива за морска стратегия и в съответствие със заложените мерки в изготвените Програми от мерки към ПУРБ, ПУРН и МС и прилагане на националната политика за управление на водите.

Провежда се целенасочена политика по подобряване управлението на отпадъците и опазване на почвите. Цели се увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и повишаване значението на дейностите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците, като усилията се насочват за създаване на „рециклиращо общество” и подход, отчитащ целия „жизнен цикъл на продуктите и материалите“. През отчетния период е въведена в експлоатация компостираща инсталация за разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци на общ. Ямбол с капацитет от 2400 т/г. Издадени са общо 61 разрешения за трансграничен превоз на отпадъци – за внос, износ и транзит, по реда на Регламент (ЕО) № 1013/2006. Издадени са 4 разрешения на организации по оползотворяване на масово разпространени отпадъци. Приети са изменения и допълнения на Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г., в сила от 13.07.2012 г., посл. изм. и доп., бр. 17 от 1.03.2022 г., в сила от 1.01.2022 г.).

По отношение на опазването на състоянието и функциите на почвите се прилагат мерки за предотвратяване на рискове за околната среда и човешкото здраве, свързани със замърсяване на почвите, в т.ч. с устойчиви органични замърсители.

Във връзка с проблемите с качеството на атмосферния въздух в населените места, през 2021 г. за пръв път Националната система за мониторинг на качеството на въздуха не отчита превишения на средногодишната норма за ФПЧ_{10} на национално ниво в пунктовете за мониторинг, в които са налични изискуемия минимум от данни за осредняване, като същевременно през отчетния период се увеличава броя на общините с постигнато съответствие и по средноденоношната норма. Може да се приеме, че това е в резултат включително на мерките за ограничаване на емисиите на фини прахови частици, финансирани от общините, но и чрез оперативните програми.

През отчетния период продължава изграждането на Националната екологична мрежа, състояща се от защитени територии и от защитени зони по „Натура 2000“. Продължава поэтапното разработване и приемане на планове за управление на защитени територии, прилагането на действащите такива, както и разработване и прилагане на планове за действие на защитени и редки растителни и животински видове. Издадена и публикувана в Държавен вестник е заповед на министъра на околната среда и водите за изменение на защитена зона BG0002098 „Рупите“ по отношение на режимите. От министъра на околната среда и водите е одобрена Концепция за разработване на специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона за зони от екологичната мрежа „Натура 2000“ и е възложено разработването на специфични и подробни природозащитни цели за 86 защитени зони. За 41 от защитените зони са разработени специфични и подробни природозащитни цели, които са разгледани и принципно одобрени от Националния съвет по биологично разнообразие. За 5 от тях има подготвени проекти на заповеди за одобряване, които са публикувани за обществен достъп.

И през първото шестмесечие на 2022 г. МОСВ последователно осигурява възможности за участие на обществеността в процеса на вземане на решения за околната среда: проведени са 70 обсъждания на административни и нормативни актове с участието на обществеността. Броят на обществените организации (бизнес, образователни, научни, НПО, местни общности), ангажирани от МОСВ и неговите поделения с дейности за изпълнение на политиката за опазване на околната среда, е 539. Поддържаните бази данни и публични регистри през периода са 389. Общо за периода в МОСВ и неговите структури са обработени 637 заявления за достъп до обществена информация.

Основен принос за позитивна промяна на обществените нагласи и отговорно поведение от страна на бизнеса има извършваната ефективна, прозрачна и отговорна контролна дейност за налагане и спазване на екологичното законодателство. В резултат на ефективното взаимодействие и оперативен обмен на информация, е осигурено законосъобразно въвеждане на отпадъци на територията на Република България и ежедневно е предоставяна информация за водностопанския баланс на комплексните и значими язовири по Приложение № 1 на Закона за водите, за нивата на реките, метеорологична и хидрологична прогноза за следващ дву-/тридневен период от време.

През отчетния период усилията са фокусирани и върху дейностите по предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве чрез прилагане на превантивни инструменти и са насочени към очакваните ползи/ефекти за обществото за постигане на баланс за създаване на благоприятни условия за развитие на производствените сектори и намаляване на негативното въздействие на икономическите дейности върху околната среда. Изпълнението на целите е насочено към облекчаване на административната тежест за бизнеса, осигуряване на условия за законосъобразно осъществяване на икономическите дейности, повишаване на квалификацията на специалистите от индустрията и на експертния капацитет на контролните органи, както и на други участници в процеса – браншови организации, институции, общини, граждани и неправителствени организации. През първото полугодие на 2022 г. в областта на предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве са изготвени/приети 5 бр. нормативни акта/техни изменения и/или допълнения.

През отчетния период продължават дейностите по създаване и подобряване на стратегическата рамка за осъществяване на националната политика за адаптация към климатичните изменения, свързани с изпълнението на Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и Плана за действие към нея за периода до 2030 г.

Отчет на показателите за полза/ефект

Област на политика: Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	Мерна единица	Целева стойност за 2022 г.	Отчет към 30.06.2022 г.
Показатели за полза/ефект:			
1. Население, обхванато от изпълнени мерки за подобряване състоянието на водите и за защита от наводнения: • подобро водоснабдяване; • подобро пречистване на отпадъчни води; • защита от наводнения	бр. жители	320 600 21 131 301 916	88 088 88 620 34 344
2. Допълнителен капацитет за оползотворяване/ рециклиране на отпадъци	тона	100 000	2400
3. Управление и защита на природни местообитания и видове чрез: • приети планове за управление на защитени територии и защитени зони и планове за действие за растителни и животински видове; • осигуряване на екологосъобразно и контролирано ползване на природни ресурси в националните паркове (паша, дървесина, сенокос, лечебни растения, гъби и довърстващи плодове)	брой	12 1200	4 584
4. Население с подобро качество на атмосферния въздух (за замърсител ФПЧ ₁₀)	бр. жители	524 243	888 314* /по данни за 2021 г./
5. Спестени емисии на парникови газове от подкрепени проекти, подпомагащи смекчаването на неблагоприятните климатични промени	tCO ₂ eq	660 000	Информацията се представя на годишна база.

* Оценка за показателя е направена по данни от мониторинга на качеството на атмосферния въздух към 31.12.2021 г.

Преглед на изпълнението на политиката в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост

Стратегическата цел на политиката е мониторинг на околната среда, анализ и оценка на състоянието на компонентите и факторите на околната среда за изготвяне и предоставяне на информация, която да служи за основа за вземане на решения относно ефективността и целесъобразността на провежданите политики в областта на околната среда.

Мониторингът по компоненти и фактори на околната среда се извършва в планирания обхват и в съответствие със заложените целеви стойности в програмния и ориентиран към резултатите бюджет на МОСВ за 2022 г.

Обработена и изготвена е необходимата информация от извършения мониторинг на околната среда съгласно изискванията на националното законодателство и ангажиментите, произтичащи от членството на България в ЕС/Европейската агенция по околна среда (ЕАОС).

Съгласно подадените от ЕАОС срокове са извършени докладвания на предварителна и окончателна инвентаризация на емисии на парникови газове за 2020 г. по Рамковата Конвенция на ООН по изменение на климата и по Регламент (ЕС) № 525/2013, национална инвентаризация на емисии на вредни вещества за 2020 г. по Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния и до Европейската комисия по Директива (ЕС) 2016/2284 за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, докладване до Европейската комисия по Европейския регистър за изпускане и пренос на замърсители на данните за емисиите за 2020 г., както и коригираните доклади за предишни години съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 166/2006.

На всеки час се докладват данни от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон в България към Европейската система за обмен на радиологични данни (EURDEP), както и е осигурен постоянен достъп до информацията от аналогични системи на страните от ЕС.

На всеки час се докладват данни за качеството на атмосферния въздух от Националната автоматизирана система за контрол качеството на въздуха до ЕАОС.

На интернет страницата на ИАОС се предоставят данни по показатели за качеството на атмосферния въздух в реално време (<http://eea.government.bg/kav/>).

Докладвани са данни и цифрови граници за защитените територии в страната до ЕАОС по приоритетен поток – Национални защитени територии и биоразнообразие.

Докладвани са в пълен обем и срок до Програмния център на МКП Гори: по ниво I – данни и информация в унифициран вид и формат и online Национален доклад за състоянието на горите през 2021 г.; по ниво II – данните и информацията в унифициран вид и формат за 2020 г. са в процес на докладване – сроковете са удължени до края на м. септември 2022 г.

Отчет на показателите за полза/ефект

Област на политика: Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост	Мерна единица	Целева стойност за 2022 г.	Отчет към 30.06.2022 г.
Показатели за полза/ефект:			
1. Изпълнени програми за мониторинг на компонентите и факторите на околната среда	брой	12	12
2. Поддържани информационни системи/ системи с публичен достъп на НСМОС	брой	20/12	19/11*
3. Поддържани регистри с публичен достъп	брой	22	19
4. Изготвени доклади за състоянието на околната среда	брой	10	10
5. Докладвания до международни институции	брой	27	25**

* Разработена е Информационна система за автоматична оценка на данните за качеството на атмосферния въздух съгласно Решение 2011/850/ЕС за формулиране на правила за прилагането на директиви 2004/107/ЕО и 2008/50/ЕО и Директива (ЕС) 2015/1480 – информацията е за експертни оценки и не се налага публичен достъп.

** За докладването по компонент въздух – потоци D1b и E1b – данни за моделиране не са докладвани, тъй като данните за захранване на модела са недостатъчни.

Отчет на консолидираните разходи по бюджетни програми за периода 01.01.2022 г. – 30.06.2022 г. на МОСВ

	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ на Министерство на околната среда и водите	Общо консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Административни разходи		
Класификационен код	(в лева)	Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1900.01.00	Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда	248 132 872	35 822 071	212 310 801	35 699 355	35 699 355	0	212 433 517	122 716	212 310 801
1900.01.01	Програма 1 "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	108 839 068	3 825 407	105 013 661	3 825 407	3 825 407	0	105 013 661	0	105 013 661
1900.01.02	Програма 2 "Интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите"	20 212 042	1 543 935	18 668 107	1 543 935	1 543 935	0	18 668 107	0	18 668 107
1900.01.03	Програма 3 "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"	63 973 188	1 126 259	62 846 929	1 126 259	1 126 259	0	62 846 929	0	62 846 929
1900.01.04	Програма 4 "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	12 014 189	4 212 169	7 802 020	4 089 453	4 089 453	0	7 924 736	122 716	7 802 020
1900.01.05	Програма 5 "Информаране, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	4 237 599	747 809	3 489 790	747 809	747 809	0	3 489 790	0	3 489 790
1900.01.06	Програма 6 "Оценка и управление на въздействието върху околната среда"	2 789 131	2 095 554	693 577	2 095 554	2 095 554	0	693 577	0	693 577
1900.01.07	Програма 7 "Управление на дейностите по изменение на климата"	36 067 655	22 270 938	13 796 717	22 270 938	22 270 938	0	13 796 717	0	13 796 717
1900.02.00	Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост	5 554 754	5 554 754	0	5 554 754	5 554 754	0	0	0	0

1900.02.01	Програма 8 "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост"	5 554 754	5 554 754	0	5 554 754	5 554 754	0	0	0	0
1900.03.00	Други бюджетни програми	4 119 127	4 079 229	39 898	4 079 229	4 079 229	0	39 898	0	39 898
1900.03.01	Програма 9 "Дейности по метеорология, хидрология и агрометеорология"	4 119 127	4 079 229	39 898	4 079 229	4 079 229	0	39 898	0	39 898
1900.04.00	Бюджетна програма „Администрация“	16 203 994	9 457 358	6 746 636	9 457 358	9 457 358	0	6 746 636	0	6 746 636
	Общо разходи	274 010 747	54 913 412	219 097 335	54 790 696	54 790 696	0	219 220 051	122 716	219 097 335